GRADSKA KNJIŽNICA BELI MANASTIR
SREDIŠNJA KNJIŽNICA MAĐARA U REPUBLICI HRVATSKOJ BELI MANASTIR

Andrea Zabjan
Marija Kretić Nađ
Renata Mikloš

UDK 021 (497.5-3 Baranja)

MOGUĆNOSTI USPOSTAVLJANJA KNJIŽNIČNE DJELATNOSTI NA PODRUČJU BARANJE S NAGLASKOM NA MAĐARSKU KULTURNU ZAJEDNICU

«Demokratsko pravo svakog građanina jedne suvremene, civilizirane zemlje jest da mu se omogući da čita, i to literaturu koju sam izabere.»[1]

Jedno od osnovnih obilježja Baranje, koje je relevantno za ovaj rad, njezina je izrazita multikulturalna prošlost, te se kao i u ostalim graničnim područjima u njoj ispresijecaju različite kulture i običaji. Prostor Baranje nekada je predstavljao upravnu cjelinu sa središtem u Belom Manastiru, a u Domovinskome ratu podijeljen je na osam samostalnih općina i grad Beli Manastir. Obuhvaća ukupno 1.147 km^2, a prema Popisu stanovništva 2001.[2] ima 42.633 stanovnika. Broj stanovnika smanjio se u odnosu na stanje prije Domovinskoga rata jer je Baranja 1991. godine imala 54.265 stanovnika[3].

[1] Stipčević, A. Povijest knjige. Zagreb: Nakladni zavod MH, 1985. Str. 541.

[2] Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001. URL: http://www.dzs.hr/Hrv/Popis%202001/popis20001.htn. (14.04.2004.).

[3] Popis stanovništva 1991. Narodnosni sastav stanovništva Hrvatske po naseljima. Zagreb: Republički zavod za statistiku, 1991. Str. 48-50.

U razdoblju od 1962. do 1991. godine Gradska knjižnica Beli Manastir organizirala je vrlo dobru mrežu knjižnica na području Baranje koja je obuhvaćala 18 ogranaka i 4 knjižne stanice s knjižničnim fondovima na hrvatskom i mađarskom jeziku. Izbijanjem Domovinskoga rata mreža narodnih knjižnica je uništena, a povratkom, 1998. godine, u Baranji jedino je Grad Beli Manastir uložio sredstva i podržao rad narodne knjižnice, koja od tada, zahvaljujući snažnoj podršci, poprima izgled i funkciju kulturnog središta grada. Od 1990. godine pri Gradskoj knjižnici Beli Manastir djeluje i Središnja knjižnica Mađara u Republici Hrvatskoj, koja je od samih početaka svog formiranja dijelila sudbinu Gradske knjižnice. O položaju knjižnica za mađarsku narodnost u Republici Hrvatskoj[4] pisala je tadašnja voditeljica Središnje knjižnice, gospođa Erna Varga, 1998. godine. Od tada pa do današnjih dana ništa se bitno nije promijenilo u tom pogledu na području Baranje i to iz nekoliko razloga:

- opće poslijeratno stanje države
- loša ekonomska i materijalna situacija na cijelom području
- velika nezaposlenost
- nedovoljno i neodgovarajuće financiranje knjižnica i knjižnične djelatnosti od strane države
- podijeljenost baranjskog teritorija na više malih općina
- nedovoljna razvijenost građanskih inicijativa
- tradicionalni stavovi o knjižničnim službama i uslugama.

Naime, narodne knjižnice u Hrvatskoj kao neprofitne ustanove u kulturi svoje postojanje mogu zahvaliti gradovima i općinama koji su njihovi osnivači, ali i državi koja strateškim planovima može usmjeravati njihovu djelatnost ili pomagati u slučajevima kada lokalna uprava i samouprava ne obavljaju svoje zadaće. Ipak, pitanje postanka i opstanka narodnih knjižnica ovisi većinom o financijskoj moći i volji pojedinog grada, odnosno općine. Zako-

[4] Varga, E. Položaj knjižnica za mađarsku narodnost u Republici Hrvatskoj: Županija osječko-baranjska. //Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje 2, 2(1998), str. 91-97.

nom o knjižnicama, članak 9. i članak 53.[5] i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama, članak 10.[6] propisano je da su gradovi i općine do 31. prosinca 2005. godine dužni osnovati narodnu knjižnicu na svom području, ukoliko na tom području već ne djeluje sveučilišna ili općeznanstvena knjižnica ili da obavljanje knjižnične djelatnosti mogu povjeriti narodnoj knjižnici u drugoj općini ili gradu.

Gradska knjižnica Beli Manastir, a time i Središnja knjižnica Mađara, već nekoliko godina upozorava načelnike općina na odredbe navedenoga Zakona, ali bez većeg uspjeha. Naime, Središnja knjižnica Mađara na tom području ima samo savjetodavnu ulogu , ali bez suglasnosti načelnika općina nije u mogućnosti samostalno formirati knjižničnu mrežu i financirati rad knjižnica.

Svake godine Gradska knjižnica i Središnja knjižnica u svojim planovima i programima, dopisima pojedinim općinama i na sastancima koordinacijskih odbora načelnika naglašavaju da «...narodne knjižnice imaju stratešku priliku povećati kakvoću života i demokratske mogućnosti građana informacijskih društava pružanjem slobodnog i jednakog pristupa visokokvalitetnim informacijama...»[7] te da postojanje narodnih knjižnica doprinosi općoj slici pojedine općine, a da briga za kulturu, obrazovanje i informiranje stanovništva u 21. stoljeću ne bi trebala biti upitna. Zanimanje za rješavanje ovoga problema usmjereno je prije svega na mađarsku kulturnu zajednicu na prostoru Baranje, ali pri tom se ne isključuju ni ostale narodnosne skupine i kulturne zajednice.

Analizirajući različite mogućnosti realizacije revitalizacije baranjske knjižnične mreže, dolazimo do nekoliko mogućih načina rješavanja navedenog problema:

- samostalno osnivanje narodnih knjižnica od strane općina
- sporazumni dogovor dvije ili više općina o zajedničkom osnivanju narodne knjižnice

[5] Zakon o knjižnicama. //Narodne novine 105(1997), str. 3403-3409.

[6] Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama.// Narodne novine 104(2000), str. 3736.

[7] Kopenhaška deklaracija. //HBD Novosti 14(2000), str. 15.

- obnova nekadašnje knjižnične mreže Gradske knjižnice Beli Manastir
- uspostava bibliobusne službe.

Svako od navedenih rješenja ima svoje prednosti i nedostatke, a mi ćemo izložiti samo ono što u ovom trenutku smatramo najprihvatljivijim i najekonomičnijim rješenjem. Naime, Središnja knjižnica Mađara najboljim trenutnim rješenjem smatra uspostavu bibliobusne službe na baranjskom području iz nekoliko razloga:

- mjesta s većinskom mađarskom populacijom nisu grupirana unutar jedne općine
- materijalni status potencijalnih korisnika – nisu svi u mogućnosti putovati u Beli Manastir kako bi se koristili knjižničnim službama i uslugama
- baranjske općine područja su sa slabom i neravnomjernom naseljenošću te s nepovoljnom dobnom, odnosno obrazovnom strukturom stanovništva
- ekonomski položaj općina koje nemaju sredstava osnovati samostalne narodne knjižnice, osigurati knjižnični fond i sredstva za rad knjižničara
- iskustvo u radu s korisnicima koje ukazuje na potrebu za postojanjem knjižničnih službi i usluga u njihovim mjestima
- svakodnevne promjene u društvu nastale društvenim ili ekonomskim razvojem, demografskim promjenama te ubrzanost i raznolikosti svakodnevnog života koji zaokupljaju čovjeka u tolikoj mjeri da za knjižnicu nema vremena.

«Bibliobus je pokretna knjižnica koja ima osoblje i opremu, što omogućuje pružanje knjižnične usluge na razini odgovarajućeg knjižničnog stacionara, prema članku 14. Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, a smještena je u vozilu – kombi, autobus, tegljač s prikolicom i sl., te svojom pokretljivošću omogućuje da se istim fondom i osobljem služi više međusobno udaljenih područja u istom danu.»[8]

[8] Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine 58(1999), str. 2026-2063.

Bibliobusne službe razvijaju se kao poseban oblik posudbe te imaju značajno mjesto u pružanju knjižničnih i informacijskih usluga za doživotno učenje korisnicima koji su udaljeni od središta knjižnice, ali i školama, dječjim vrtićima, raznim institucijama, bolnicama, zatvorima i sl. Osim posudbe knjižnične građe, u okviru rada bibliobusa moguće je organiziranje različitih izložbi, književnih susreta, pričanja priča, lutkarskih priredbi i sl. Bibliobusi su ustrojbene jedinice narodne knjižnice i sastavni dio knjižnične mreže grada ili općine, stoga njihov razvoj osmišljava narodna knjižnica u skladu s potrebama i mogućnostima cjelokupne mreže određenog područja. Korisnici bibliobusne službe imaju jednaka prava korištenja knjižničnih usluga, te su ujedno i članovi središnje narodne knjižnice.

Fond knjižnične građe bibliobusa predviđenog za područje Baranje trebao bi biti višejezični i služiti kao multikulturalna poveznica baranjskoga stanovništva, te njegovati duh različitosti, tolerancije i interkulturalnosti[9]. Stručno osoblje bibliobusa mora ispunjavati iste uvjete za stručna knjižničarska zvanja kao i stručno osoblje u narodnim knjižnicama, ali se mora voditi računa i o zdravstvenom stanju osoba zbog posebnih uvjeta rada. Broj stručnih i drugih djelatnika bibliobusa ovisi o broju korisnika, veličini knjižničnoga fonda, broju posuđenih knjiga, turnusu, vremenu zadržavanja na stajalištima, tipu bibliobusa i postojanju centralizirane obrade knjiga izvan bibliobusne službe. Financiranje knjižničnih djelatnika jedno je od osnovnih pitanja uspostave bibliobusne službe u Baranji jer bi sredstva za rad knjižničara podjednako morale osiguravati sve baranjske općine jednakomjerno. Broj stajališta bibliobusa, vrijeme posjeta jednom stajalištu, broj sati rada s korisnicima tjedno te zadržavanja na stajalištima trebaju se razraditi u dogovoru s načelnicima općina vodeći računa o ekonomičnosti dnevne rute. Bibliobusna služba obvezna je stalno surađivati s jedinicama lokalne uprave, odgojno-obrazovnim ustanovama i dru-

[9] Dragojević, S. Multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam, plurikulturalizam: suprotstavljeni ili nadopunjujući koncepti.//Kultura, etičnost, identitet/priredila Jadranka Čačić-Kumpes. Zagreb:Institut za migracije i narodnost: Naklada Jesenski i Turk: Hrvatsko sociološko društvo, 1999.

gim pravnim osobama na području svoga djelovanja u cilju pridobivanja novih članova i kulturne animacije.

Osnovni ciljevi uspostave bibliobusne službe na baranjskom području su:

- osigurati dostupnost svih vrsta znanja i obavijesti te bolji protok informacija
- očuvati i promicati mađarsku kulturnu baštinu u Baranji
- promicati pismenost i kulturu čitanja
- osigurati knjižnične usluge na područjima u kojima nije moguć jednostavan pristup narodnoj knjižnici
- omogućiti informacijske, kulturne, rekreacijske i obrazovne usluge stanovništvu tih područja
- razvijati multikulturalnu suradnju i njegovati posebnosti svih stanovnika Baranje
- jačati transkulturalnu svijest koja se zalaže za dosljedno pridržavanje i poštivanje najviših dostignutih europskih vrijednosti i standarda unutar svakog kulturnog međuodnosa i unutar bilo kojeg vida kulturne suradnje
- okrenuti novu stranicu u povijesti naše Knjižnice i doprinijeti svakodnevnom društvenom i ekonomskom razvoju kako pojedinca tako i skupina.

Dužnost nam je istaknuti kako Grad Beli Manastir podržava naša nastojanja za uspostavom bibliobusne službe, ali je neprestano upitna suglasnost načelnika baranjskih općina.

I na kraju, koji bi trebao biti početak i omogućiti diskusiju i dijalog o ovome problemu, želimo istaknuti kako se nadamo budućoj mađarsko-hrvatskoj knjižničarskoj suradnji i pomoći mađarskih kolega u stručnim pitanjima kako bismo dostojanstveno u budućnosti ostvarivali zajedničke ciljeve unutar Europske unije.

LITERATURA:

1. Dragojević, S. Multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam, plurikulturalizam: suprotstavljeni ili nadopunjujući koncepti.//Kultura, etičnost, identitet /priredila Jadranka Čačić-Kumpes. Zagreb: Institut za migracije i narodnost: Naklada Jesenski i Turk: Hrvatsko sociološko društvo, 1999.
2. Horvat, A. Knjižnice u službi uključivanja u društvo. //Stručni skup»Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti: zbornik radova», Osijek, studeni 2003. / urednik Dragutin Katalenac. Osijek: Gradska i sveučilišna knjižnica, 2003. Str. 20-27.
3. Kopenhaška deklaracija. // HBD Novosti 14(2000), str. 15.
4. Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga / priredila radna skupina Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Philipom Gillom; (s engleskog prevela Irena Kranjec). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003.
5. Popis stanovništva 1991. Narodnosni sastav stanovništva Hrvatske po naseljima. Zagreb: Republički zavod za statistiku, 1991. Str. 48-50.
6. Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 45, 1/2(2002), str. 147-155.
7. Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj.// Narodne novine 58(1999), str. 2026-2063.
8. Stipčević, A. Povijest knjige. Zagreb. Nakladni zavod MH. 1985. Str. 541.
9. UNESCO-v Manifest za narodne knjižnice. // HBD Novosti 5 (listopad 1994.-veljača 1995.), str. 11.
10. Varga, E. Položaj knjižnica za mađarsku narodnost u Republici Hrvatskoj. Županija osječko-baranjska. //Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje 2, 2(1998), str. 91-97.
11. Zakon o knjižnicama. // Narodne novine 105(1997), str. 3403-3409.
12. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama. // Narodne novine 104(2000), str. 36-37.

PÉLMONOSTORI VÁROSI KÖNYVTÁR
HORVÁTORSZÁGI MAGYAROK KÖZPONTI KÖNYVTÁRA
PÉLMONOSTOR

Zabján Andrea
Kretić-Nađ Marija
Miklós Renáta

UDK 021 (497.5-3 Baranja)=511.141

MAGYAR KULTÚRÁLIS KÖZÖSSÉGET SZOLGÁLÓ KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI BARANYÁBAN

«Egy kortárs, civilizált állam minden polgárának demokratikus joga, hogy lehetővé válljék neki az olvasás, méghozzá azon irodalom olvasása melyet maga választ ki.»[1]

Baranya egyik alapjellemzője (mely releváns ebben az előadásban) a kimondottan multikultúrális múltja, illetve ugyanúgy mint a többi határmenti területen átszövik egymást a különböző kultúrák és szokások. Baranya térsége egykor egy igazgatási egységet képezett melynek Pélmonostor volt a központja, a honvédő háború következtében pedig nyolc önálló járásra és Pélmonostor városra oszlott. Összesen 1.147 km^2-en terül el, a 2001-es[2] népszámlálás szerint pedig 42.633 lakost számol. A lakosság száma csökkent a honvédő háború előtti helyzettel szemben, hiszen Baranya 1991-ben 54.265 lakost számolt[3].

[1] Stipčević, A. Povijest knjige. NZMH. Zagreb. 1985. Old. 541.

[2] Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001. URL: . (14.04.2004.).

[3] Popis stanovništva 1991. Narodnosni sastav stanovništva Hrvatske po naseljima. Zagreb: Republički zavod za statistiku, 1991. Old. 48-50.

1962-től 1991-ig terjedő időszakban a Pélmonostori Városi Könyvtár Baranya területén nagyon jó könyvtárhálózatot épített ki, mely 18 területi és 4 fiókkönyvtárat foglalt magába horvát és magyar nyelvű könyvállománnyal. A háború kitörésével a közkönyvtárak hálózata megsemmisült, visszatérésünk óta pedig, 1998-ban, Baranyában csak Pélmonostor Város_Önkormányzata fektetett be anyagiakat és támogatta a közkönyvtár működését, mely azóta az erős támasznak köszönhetően a város központi kultúrális alakját és funkcióját kezdi ölteni. 1990-től a Pélmonostori Városi Könyvtár keretein belül működik a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára, mely megalakulása kezdeteitől osztozik a Pélmonostori Városi Könyvtár sorsával. «A horvátországi magyar kisebbség könyvtárainak helyzetéről»[4] írt 1998-ban a Központi Könyvtár akkori vezetője, Varga Erna. Azóta napjainkig Baranyában nem történt semmilyen lényeges változás ebben a kérdésben és ennek okai a következők:

- az állam háború utáni általános helyzete
- rossz gazdasági és anyagi helyzet az egész területen
- nagyarányú munkanélküliség
- a könyvtárak és a könyvtári működés nem megfelelő finanszírozása az állam részéről
- a baranyai terület felosztása több kis községre,
- a polgári kezdeményezések nem megfelelő fejlettsége
- tradicionális álláspontok a könyvtáros szolgálatokról és szolgáltatásokról

Tudnillik, Horvátországban a közkönyvtárak mint nonprofit kultúrális intézmények létezésüket a városoknak és járásoknak köszönhetik melyek a könyvtárak alapítói, de az államnak is mely a stratégiai terveivel irányíthatja vagy segítheti a könyvtár működését azokban az esetekben amikor a helyi vezetés és önkormányzat nem végzi feladatait. Mégis a közkönyvtárak létezésének és fennállásának kérdései nagyrészt az adott város, illetve járás anyagi

[4] Varga, E. Položaj knjižnica za mađarsku narodnost u Republici Hrvatskoj; Županija osječko-baranjska. //Knjižničarstvo: glasnik Društva Slavonije i Baranje. 2, 2(1998), old. 91-97.

helyzetétől és jókedvétől függ. A Könyvtárakról szóló törvény 9. és 53. cikkelye[5] és a Könyvtárakról szóló törvény változtatásáról és kiegészítéséről szóló törvény 10. cikkelye[6] előírja, hogy 2005. december 31.-ig a városok és községek, ha az adott területen már nem működik egyetemi vagy tudományos könyvtár, kötelesek térségükben könyvtárat alapítani vagy a könyvtári szolgálat végzésével egy másik város vagy község közkönyvtárát megbízni.

A Pélmonostori Városi Könyvtár, így a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára is már néhány éve figyelmezteti az adott községek elöljáróit a fennt említett törvény rendelkezéséről, de nagyobb sikerek nélkül. Tudnillik, a Magyarok Központi Könyvtárának ezen a területen csak tanácsadó szerepe van, a községek elöljáróinak beleegyezése nélkül nem áll lehetőségében önállóan könyvtárhálózatot létesíteni és a könyvtárak munkáját finanszírozni.

Minden évben a Pélmonostori Városi Könyvtár és a Központi Könyvtár terveiben és programjaiban, az adott járásoknak szóló jelentéseiben és az elöljárók koordinációs bizottságainak gyűlésein kihangsúlyozzák, hogy «...a közkönyvtáraknak stratégiai lehetősége van abban, hogy javítsák az informatikai társadalom polgárainak életmilyenségét, és demokratikus lehetőségeit a magas minőségű információkhoz való szabad és egyforma hozzáférés biztosításával...»[7], illetve a közkönyvtár létezése az adott járás általános képéhez járul hozzá, a kultúráról, művelődésről és a lakosság tájékoztatásáról a 21. században való törődés pedig nem is kérdéses. Ezen probléma megoldása itt mindenekelőtt a Baranya területén élő magyar kultúrális közösségre irányul, de nem zárja ki a többi népcsoportot és kultúrális közösséget sem.

A baranyai könyvtárhálózat revitalizációjának különböző magvalósítási lehetőségeit analizálva a fennt említett probléma megoldásaként néhány lehetséges módra jutottunk:

[5] Zakon o knjižnicama. Narodne novine 105(1997), old. 3403-3409.

[6] Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama. Narodne novine 104(2000), old. 3736.

[7] Kopenhaška deklaracija. HBD Novosti 14(2000) old. 15.

- a járások önállóan alapítanak közkönyvtárakat,
- kettő vagy több járás megegyezése közös közkönyvtár alapításáról,
- a Pélmonostori Városi Könyvtár egykori könyvtárhálózatának felújítása,
- bibliobusz (mozgókönyvtár) szolgálat létesítése,

Mindegyik felsorolt megoldási módnak megvannak a maga előnyei és hátrányai, mi csak azokat fogjuk elemezni melyeket ebben a pillanatban a legelfogadhatóbb és leggazdaságosabb megoldásnak tartjuk. Tudnillik, a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára a legjobb pillanatnyi megoldásnak Baranya területén a bibliobusz szolgálat megvalósítását tartja néhány okból:

- a többségében magyar lakta települések nem egy járáson belül csoportosulnak,
- a potenciális használók anyagi helyzete – nincs mindenkinek lehetősége Pélmonostorra utazni, hogy éljen a könyvtári szolgálattal és szolgáltatásokkal,
- a baranyai járások gyengén és nem arányosan lakottak és kedvezőtlen a lakosság kor, illetve műveltségi szerkezete,
- a járások gazdasági helyzete, mely nem teszi lehetővé az önálló közkönyvtárak alapítását, könyvállomány biztosítását és a szükséges anyagiakat a könyvtáros munkájához,
- a használókkal való munka tapasztalata, mely utal a könyvtári szolgálat és szolgáltatások létezésének szükségére az adott településen,
- a társadalmon belüli mindennapos változások melyek a társadalmi vagy gazdasági fejlődés, demográfiai változások, városiasodás és a mindennapi élet sokszínűségének következményei, melyek olyan mértékben lefoglalják az embert, hogy nem marad ideje a könyvtárra.

«A bibliobusz mozgókönyvtár melynek személyzete és felszereltsége van, melyek lehetővé teszik a könyvtári szolgáltatásokat az adott könyvtári fiókkönyvtár szintjén, a Közkönyvtárak standardjai Horvátországban 14. cikkelye szerint, járműbe van el-

helyezve – kombi, autóbusz, vontatógép pótkocsival, stb. és mozgékonysága lehetővé teszi, hogy ugyanazzal az állománnyal és személyzettel egy napon több egymástól távol eső területet ellásson."[8]

A mozgókönyvtári szolgálatok a kölcsönzés külön formájaként fejlődnek és jelentős helyük van a könyvtári és információs szolgáltatások nyújtásában azon használók számára melyek távol vannak a központi könyvtártól, de az iskoláknak, óvodáknak, különböző intézményeknek, korházaknak, börtönöknek stb. A könyvtári dokumentumokon kívül a mozgókönyvtár munkájának kereteiben lehetségesek különböző kiállítások, irodalmi találkozók, mesesarkok, bábjátékok és hasonló rendezvények szervezése is. A bibliobuszok a városok vagy községek közkönyvtárának szerkezeti egységei és a könyvtári állomány alkotórészei, így felépítésüket az adott közkönyvtár az adott terület egész hálózatának szükségleteivel és lehetőségeivel összhangban határozza meg. A mozgókönyvtár szolgálataival élő használóknak egyforma jogaik vannak a könyvtári szolgáltatásokban és egyben a központi közkönyvtár tagjai is.

A Baranya területére előrelátott bibliobusz könyvtári állománya többnyelvű kellene hogy legyen és a baranyai lakosság multikultúrális összekötőjeként szolgáljon, illetve a különbözőség, tolerancia és intertekstualizmus szellemét ápolja[9]. A bibliobuszon dolgozóknak ugyanazokat a feltételeket kell betölteniük a könyvtáros hivatáshoz mint a közkönyvtárakban dolgozó könyvtárosoknak, de figyelembe kell venni az adott személyzet egészségi állapotát a különleges munkaviszonyok miatt. A mozgókönyvtárban dolgozó szakemberek és más dolgozók száma függ a használók számától, a könyvtári állomány nagyságától, a kölcsönzött könyvek számától, a megállóhelyeken való tartózkodásoktól, bib-

[8] Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 58(1999), old. 2026-2063.

[9] Dragojević, S. Multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam, plurikulturalizam: suprotstavljeni ili nadopunjujući koncepti.//Kultura, etičnost, identitet/priredila Jadranka Čačić-Kumpes. Zagreb:Institut za migracije i narodnost: Naklada Jesenski i Turk: Hrvatsko sociološko društvo, 1999.

liobusz típusától és a bibliobuszon kívüli centralizált könyvfeldolgozás létezésétől. A könyvtári dolgozók finanszírozása az egyik alapvető kérdés a baranyai bibliobusz szolgálat felállításában, mivel a könyvtárosok munkájához szükséges anyagiakat a baranyai járásoknak kellene egyforma arányban biztosítaniuk. A bibliobusz megállóhelyeinek számát, az adott megállóhelyen való tartózkodás gyakoriságát, a használókkal való munka heti óraszámát, illetve egy megállóhelyen való tartózkodás időtartamát a járások elöljáróival megbeszélve kell kidolgozni úgy, hogy számolni kell a napi útvonal gazdaságosságával. A bibliobusz szolgálat működése területén mindig köteles együttműködni a helyi igazgatás egységeivel, oktatási-nevelési intézményekkel és más jogi személyekkel azzal a céllal, hogy új tagokat és kultúrális animációkat nyerjen meg.

A bibliobusz szolgálat létrehozásának Baranya területén következők az alapcéljai:

- biztosítani a hozzáférést mindenfajta tudáshoz és felvilágosításhoz, valamint jobb információáromlást létesíteni,
- a magyar kultúrális örökség megőrzése és előbbre léptetése Baranyában,
- az írásbeliség és az olvasás kultúrájának ápolása,
- biztosítani a könyvtári szolgálatot azokon a területeken melyeken nem lehetséges a közkönyvtárhoz való egyszerű hozzáférés,
- lehetővé tenni az információs, kultúrális, rekreációs és művelődési szolgálatokat ezen terület lakóinak,
- a multikultúrális együttműködés fejlesztése és a másság ápolása
- a transzkultúrális tudat erősítése mely kiáll a legfelsőbb elért európai értékek és standardok minden kultúrális viszonyon és bármilyen szemléletű kultúrális együttműködésen belüli következetes biztatása és tisztelete mellett,
- könyvtárunk történetében egy új lapot kezdeni és ahogy az egyének úgy az adott csoportok mindennapi társadalmi és gazdasági fejlődéséhez hozzájárulni.

Kötelességünk kihangsúlyozni, hogy Pélmonostor város támogatja törekvéseinket abban, hogy létrejöjjön ez a mozgókönyvtári szolgálat, de szüntelenül kérdéses a baranyai járások előljáróinak beleegyezése.

És a végén, melynek valójában kezdetnek kellene lennie és lehetővé kellene tennie ennek a problémának a megvitatását és megbeszélését, szeretnénk kiemelni, hogy reménykedünk a jövőbeli magyar-horvát könyvtáros együttműködésekben és a magyar kollégák segítségében az adott szakmabeli kérdések megoldásában, hogy az Európai Unión belül méltóságosan valósíthassuk meg a közös célokat.